

جلوه های گوناگون تحمیدیه و دعا در عرفان مولانا

ناهیده سلطانی^۱

^۱ کارشناسی ارشد زبان و ادبیات فارسی (نویسنده مسئول)

چکیده

حمد و دعا در آثار عرفا و شعرا جایگاهی جدانشدنی از اصول مبانی و طرز تفکر آنان دارد، اکثر عرفا بر این باورند که دعا در ذات هر شخصی نهادینه شده است و راهی برای ارتباط با خدا و اظهار و عجز و نیز به درگاه ابدیت و حضرت حق است. مثنوی معنوی یکی از آثار گهرباری است که در حمد و دعا جایگاهی بس والا دارد. مولانا دعا را امری ذاتی و واجب برای انسان می‌داند و این امر را شامل همه انسان‌ها حتی کسانی که به درجات بزرگ انسانی رسیده باشند می‌داند، به اعتقاد وی دعا راهی برای برشمردن اوصاف بزرگ خدا و بیان ناچیزی انسان در برابر خداوند است. حمد و ستایش نیز در مشرب عرفانی مولانا به مانند دعا و تسبیح از ارزش بالایی برخوردار است. نگارنده در این پژوهش به جنبه های مختلف دعا و تحمیدیه از منظر مولانا با تکیه بر مثنوی معنوی و ابیاتی که در این باره سروده است، پرداخته تا با شرح این ابیات دعا و ستایش را از منظری عرفانی بررسی کند.

واژه‌های کلیدی: مولانا، دعا، تحمیدیه، مثنوی معنوی